

ԿՐՕՆԱԿԱՆ

ՓՈՐՁՈՒԹԻՒՆՆԵՐԸ ԿԵԱՆՔԻՆ ՄԷՋ

Փորձութիւնները անբաժան եղած են միշտ եւ պիտի մնան մարդերու կեանքէն: Հարուստն ու աղքատը, ծերն ու երիտասարդը, սուրբն ու մեղաւորը զրեթէ հաւասարապէս ենթակայ եղած են փորձութեան: Քրիստոս իսկ բացառութիւն չկարձեց բնոյշանուր այս օրէնքէն:

Քրիստոսի փորձութիւնը սակայն մեղի ցոյց կու տայ փորձութիւններու անխուսափելիութիւնէն աւելի ու առաջ՝ զանոնք անվեհեր կերպով զիմակայելու եւ զանոնք յաղթահարելու իմաստուն կերպը:

Փորձութիւնները կարելի է բաժնել երեք տեսակներու:

Ա.— Արդարեւնումն պատահած փորձութիւններ: Ասոր տմենէն ցոյցուն ապացոյցը կը դանենք Հին Ուխտի մէջ, Աբրահամի՝ իր զաւկին զահարեման պարագային: Տէրը չվարանեցաւ փորձութեան մատնելու իր ամենէն սիրելի ծառան, որովհետեւ այսպիսով էր որ աւելի ցոյցուն կերպով պիտի երեւան դար անոր հաւատքը: Նոյնն է նաեւ Յորի փորձութեան պարագան: Սքանչելի համբերութեամբ տոկարով փորձութեան՝ ան աւելի ամբապնդուեցաւ իր հաւատքին մէջ:

Բ.— Մեղաւորներու տրուած փորձութիւններ: Ասոր օրինակները շատ աւելի բազմաթիւ են, որովհետեւ չկայ մարդ որ մեղաւոր չըլլայ: Իսկ նպատակը այս կարգի փորձութիւններուն. անհատը զուրս բերելն է իր ծուռ ու վտանգաւոր ճամբէն, տանելու համար զայն փրկութեան առաջնորդող ճշմարիտ ճանապարհէն:

Այս կարգի փորձութիւններ կը ծառայեն

նաեւ փորձութեան մէջ ինկողին անմիջական չըջապատին մէջ ապրող եւ անոր հետ առօրեայ յարաբերութեան մէջ եղող անհատներուն նկարագրի բարեփոխման եւ հոգիի ազնուացման:

Ճիշդ ասոր է որ կ'աւանդէր մեր Տէրը, երբ իր աշակերտներուն հետ խօսակցութեան մը պահուն, թերեւ ի զարմանս անոնց, կը յայտնէր թէ բոլոր մարդերէն աւելի մեղաւոր չէին անոնք՝ որոնց արիւնք Պիղատոս խառնած էր Փալիլիոյ մէջ իր զոհերուն հետ, ո՛չ ալ երեսադէմի մէջ ապրող բոլոր մարդերէն աւելի պարտադանց էին այն տասնեւութը՝ որոնց վրայ ինկաւ աշտարակը ի Սերսիմ եւ մահացան (Ղուկ. ԺԳ, 1—4): Եւ կ'աւելցնէր. «Եթէ դուք ալ չապաշխարէք, նոյնպէս պիտի կորսուիք»: Այդ փորձութիւնները կոչուած էին ուրիշները զուրս բերելու իրենց փորձանարեք ճանապարհէն եւ կենցաղէն: Ու նաեւ, ուրիշ առիթով մը, մեր Տէրը բտաւ. «Աղօթաւ արարէք ամենայն ժամ, զի մի' մտանիցիք ի փորձութիւն»:

Գ.— Սակայն փորձութիւններուն տմենէն բնոյշանալից ամենակն է այս երրորդը, ուր մարդ էակը ի'ր իսկ բռնած բնթաղով եւ ի'ր իսկ վարած զեղիս ու շուայտ կենցաղով իր վրայ կը հրաւիրէ փորձութիւնը: Հոս փորձութիւն լատը պէտք է տանել իրրեւ վտանգ կամ նեղ ու զժուարիւն կացութիւն:

Քաղաքական անապահոյութեան շրջանին՝ հաւանական վտանգին զէմ խիզախելով կամ պատկան իշխանութեանց հրահանգին զէմ դորձելով, անհատ մը կրնայ իյնալ փորձութեան մէջ: Բժիշկներու կողմէ մեղի արգիլուած մէկ ուսուիքին կամ բժպելիքին

գործածութիւնը մեր առջեւ կը բանայ փորձութեան ուրիշ դռներ։ Սիրային արկածախնդրութիւնը կրնայ մեզ առաջնորդել անել ու փորձանարեւր այլ կացութիւններու։ Վերջապէս փորձութիւնը իրրեւ չուք միշտ կը հետեւի մեզիցին։ «Մեղքին վարձքը մահ է», կ'ըսէ Սրբազան Մատենան։

Ուրեմն ի՞նչ պէտք է ընել շենթարկուելու համար փորձութեան։

Նախ հաւատքով ու մաքուր սրտով պէտք է արտասանենք Տէրունական աղօթքը, ուր Քրիստոս այս կէտը շնչաւորով սորվեցուց իր աշակերտներուն՝ ինչպէս իրենց երկնաւոր Հայրէն որ զերծ պահէ զիրենք փորձութիւններից։ «Եւ մի՛ տանիր զմեզ ի փորձութիւն»։ Ապա, պէտք է հետեւինք Տիրոջ օրինակին։ Ինչպէ՞ս յաղթեց Տէրը սատանային փորձութեան։

ա) Հոգեւոր իրողութիւնները զերազատելով աշխարհիկ, մարմնաւոր իրողութիւններէն։ Որքա՞ն շատ է թիւր անոնց՝ որոնց միակ ու զերազոյն մտահոգութիւնը օրուան հացն է․ որոնք կ'ուզեն եւ կը ջանան բաւարարուիլ նախական հացով եւ չունին քաղցն ու կարիքը հոգեւոր հացին։ «Ոչ միայն հացիւ կեցցէ մարդ»։ Եթէ կարենային մարդիկ բժրոնել բուն տարողութիւնը Քրիստոսի այս խօսքին, որքա՞ն տարբեր պիտի ըլլար կեանքը այս մոլորակին վրայ։ Հացին ետեւէն իրենց հեռապառ վաղքին մէջ ինչքա՞ն ազահութիւն կայ ու ինչքա՞ն յանձնապատասխանութիւն՝ երբ այդ նպատակին հասնելու համար չեն դնել խտրութիւն միջոցներու, եւ կ'ընդոտնեն ու կ'արհամարհեն աղնիւ ու քրիստոսափայլ սկզբունքներ։

բ) Աստուծոյ կամքին միայն բոլորանը-

ւէր հպատակութիւն յայտնելով։ Մարդիկ ի՞նչ ենց կամքին համաձայն լոկ ապրելու հետամուտ ըլլալով գործած կ'ըլլան մեղքերուն զերազոյնը՝ որ է անհնազանդութիւն Աստուծոյ կամքին։ Նոյնը չէ՞ր միթէ անդրանիկ մեղքը մեր նախահօր՝ Ադամին, որուն հետեւանքով վտարուեցաւ դրախտէն։ Նոյն մեղքը չէ՞ր որ երկնաւոր հրեշտակները փոխակերպեց զժողովրդի սատանաներու։ «Եղիցին կամք քո», կը սորվեցնէ մեզի Քրիստոս Տէրունական աղօթքին մէջ։

գ) Աշխարհիկ հաճոյքներէ հրապարակուելու փոխարէն դանոնք արհամարհելով եւ հոգեւոր իրողութիւններու լոյսին բացուելով։ Ներկայ դարուն մանուաւնդ, քաղաքակրթութեան մեծաքայլ յառաջդիմութեան բերումով, մարդիկ աւելի հակամէտ դարձած են իրենց հաճոյքն ու երջանկութիւնը փնտռելու միայն աշխարհիկ ցոփ ու չուայս կենցաղի մը մէջ։ «Այսօրուան համար» միայն ապրող, իրական երջանկութիւնը երջանկութեան աղբիւրէն՝ Աստուծոյ հետ ու փնտռող թշուառ ունայնամիտներն են անոնք, որոնք իրենց վրայ կը հրաւիրեն այրաւեանակ ու կոկիծաբեր փորձութիւններ։

Վերջապէս, երբ մէկ կողմէն ջանք ընելու ենք փորձութեան մէջ չիլնալու, միւս կողմէն՝ պէտք է արխարար զխմողբաւենք մեզի պարտադրուած, Աստուծոյ տնորինութեամբ մեզի պատահելիք փորձութիւնները։ Գիտնա՞նք թէ ինչո՞ւ համար այդ փորձութիւնները կը պատահին մեզի ու ջանանք յաղթական դուրս գալ անոնցմէ, հաւատքով ա՛լ աւելի զօրացած ու քրիստոնէական բարեմասնութիւններով ա՛լ աւելի զարգարուած ու ճշխացած։

Երուսաղէմ

ԳԵՈՐԳ Ս. ԺԵՆԻՎԻԶԵԱՆ